

چرا عفونت‌های واژینال دوباره برمی‌گردند؟

1 آذر 1404

محققان در قالب یک پژوهش، به یکی از مشکلات شایع سلامت زنان پرداخته‌اند تا تصویری روشن از دلایل بروز و بازگشت دوباره این عفونت‌ها ارائه شود و به درک بهتر راه‌های پیشگیری و مراقبت کمک نماید.

واژینیت یکی از مشکلات رایج در میان زنان است و بسیاری از آن‌ها در طول زندگی دست کم یک بار با آن روبه‌رو می‌شوند. این عارضه معمولاً به دلیل التهاب یا عفونت در ناحیه واژن ایجاد می‌شود و انواع مختلفی دارد که شناخته شده‌ترین آنها واژینوز باکتریایی، عفونت قارچی و تریکومونیاژیس است. هر یک از این مشکلات می‌تواند با نشانه‌هایی مانند خارش، سوزش، ترشح غیرطبیعی یا احساس ناراحتی همراه باشد.

بنابر گزارش‌های علمی، بخش بزرگی از زنان دست کم یک دوره عفونت قارچی را تجربه می‌کنند و برخی نیز با چندین بار تکرار آن روبه‌رو می‌شوند. تکرار عفونت معمولاً برای زنان ناراحت‌کننده است و بر کیفیت زندگی، آرامش روانی و روابط زناشویی اثر می‌گذارد. از سوی دیگر برخی عفونت‌ها مانند تریکومونیاژیس می‌توانند حتی برای سلامت جنین یا احتمال ابتلا به برخی بیماری‌های دیگر خطرآفرین باشند. این موارد نشان می‌دهند شناخت عوامل ایجادکننده و کنترل‌کننده بیماری چه‌قدر اهمیت دارند.

در کنار عوامل بیولوژیک، شرایط زندگی، وضعیت جسمی و برخی عادات شخصی نیز در بروز و شدت این عفونت‌ها نقش دارند. برای مثال استفاده بیش از حد از آنتی‌بیوتیک‌ها، استفاده از برخی روش‌های پیشگیری از بارداری، دیابت کنترل نشده یا استفاده نادرست از شوینده‌های واژینال می‌تواند محیط طبیعی واژن را برهم بزند. محیط واژن برای سالم ماندن به وجود باکتری‌های مفید و میزان مشخصی از اسید طبیعی وابسته است و هر چیزی که این نظم را مختل کند، احتمال بروز واژینیت را بالا می‌برد. در صورت عدم درمان مناسب، برخی از انواع واژینیت می‌توانند به مشکلات جدی مانند التهاب لگن، نازایی یا زایمان زودرس منجر شوند. همین موضوع ضرورت انجام پژوهش‌های دقیق درباره شیوع و عوامل تاثیرگذار بر این مشکل را نشان می‌دهد.

در همین زمینه، راژان چهره استادیار گروه مامایی در دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایلام به همراه سه همکار خود از همین دانشگاه و با همکاری دانشگاه علوم پزشکی گلستان پژوهشی انجام دادند تا میزان عود این عارضه و عوامل همراه آن را بررسی کنند. این گروه در قالب پژوهشی درباره شیوع عود واژینیت در میان زنان مراجعه‌کننده به کلینیک‌های زنان ایلام به دنبال یافتن تصویری روشن از روند بیماری و عوامل مرتبط با بازگشت دوباره عفونت‌ها بودند.

در این مطالعه، ۲۵۵ زن مبتلا به واژینیت مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات مربوط به سن، وضعیت باروری، سوابق بهداشتی، عادت‌های شخصی، نشانه‌های بالینی و شیوه درمان از طریق پرسشنامه جمع‌آوری شد. سپس داده‌ها با استفاده از نرم افزارهای آماری تحلیل شدند تا مشخص شود کدام عوامل با

احتمال بازگشت بیماری ارتباط دارند.

بر اساس نتایج، شیوع کلی واژینیت حدود یک پنجم موارد بررسی شده بود و بیش از ۱۰ درصد از زنان با عود این مشکل روبه رو بودند.

بیشترین میزان عود مربوط به عفونت قارچی بود که حدود ۴۴ درصد را شامل می‌شد. در کنار آن، تریکومونیاژیس، واژینیت باکتریایی، واژینیت آتروفیک و نوع التهابی نیز با میزان‌های متفاوت دیده شدند. نکته مهم این بود که میان عوامل جمعیت شناختی مانند سن یا وضعیت باروری ارتباط معنی داری با عود عفونت دیده نشد، اما برخی عادات رفتاری نقش مهمی داشتند.

در بخش دیگری از یافته‌ها مشخص شد استفاده از شوینده‌های واژینال به طور قابل توجهی با عود بیماری مرتبط است. همچنین دو علامت بالینی یعنی خارش پیش از قاعدگی و خارش مداوم واژن با افزایش احتمال بازگشت بیماری همراه بودند. این موضوع نشان می‌دهد که برخی علائم ساده که شاید در نگاه اول جدی به نظر نرسند، می‌توانند نشانه‌ای از زمینه بازگشت عفونت باشند و باید به آنها توجه بیشتری شود.

بر پایه این نتایج، پژوهشگران تاکید کردند که مقابله با عود واژینیت تنها با درمان دارویی کافی نیست و باید به عوامل رفتاری و بهداشتی نیز توجه شود. آموزش درباره استفاده درست از محصولات بهداشتی، پرهیز از مصرف بی رویه شوینده‌ها و مراقبت از سلامت بدن می‌تواند در کاهش عود عفونت نقش داشته باشد. این نکته به ویژه برای زنان جوان و زنان در سنین باروری اهمیت بیشتری پیدا می‌کند، زیرا مشکلات مکرر واژینیت می‌تواند بر سلامت باروری، آرامش روانی و زندگی فردی تاثیر بگذارد.

همچنین نتایج پژوهش نشان دادند که برخلاف انتظار، برخی از عواملی که در مطالعات دیگر به عنوان عوامل خطر معرفی شده بودند مانند وضعیت بارداری یا برخی مشکلات طبی، در این تحقیق نقش پررنگی نداشتند. این موضوع لزوم انجام مطالعات گسترده تر را یادآور می‌شود تا بتوان تاثیر عوامل مختلف را در جمعیت‌های متفاوت با دقت بیشتری بررسی کرد.

گفتنی است این یافته‌ها در «مجله علمی زنان، مامایی و نازایی ایران» منتشر شده‌اند که زیر نظر دانشگاه علوم پزشکی مشهد فعالیت می‌کند. انتشار این پژوهش می‌تواند در مسیر افزایش آگاهی عمومی و علمی درباره یکی از مشکلات مهم سلامت زنان تاثیرگذار باشد.